

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
13/557-

Dato
11.04.2013

Spm nr 1104 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Per Roar Bredvold

Representanten Per Roar Bredvold stiller følgende spørsmål:

"Er det noen planer om å myke opp regelverket for samdrifter for dermed å styrke næringsgrunnlaget for denne type drift?"

Jeg legger til grunn at representanten Bredvold sikter til regelverket for samdrifter som ligger i forskrift 2011-12-23 nr 1502 om kvoteordningen for melk. I § 5 går det fram at landbrukseiendommene som inngår i samdriften må ha en avstand til driftssenteret som ikke overstiger 17 km målt langs vei, og at samdriftskvoten maksimalt kan utgjøre summen av 5 enkeltkvoter. Videre heter det at samdriftsdeltakerne verken kan leie ut eller inn grunnkvote.

En harmonisering av regelverket mellom enkeltbruk og samdrifter har lenge vært en del av den landbrukspolitiske debatten. Debatten er imidlertid kompleks fordi endringer i kvotereguleringen også vil måtte medføre endringer i tilskuddsregelverket (forskrift 2002-03-22 nr 283 om produksjonstilskudd i jordbruket).

Etter melkereformen i 2004 har hovedidéen vært at tilskuddsutmålingen til foretak av samme størrelse skal harmoniseres, slik at like store bruk får likt tilskudd uavhengig av organisasjonsform. Harmoniseringen av tilskuddsordningene mellom enkeltbruk og samdrifter ble initiert av Næringskomiteen på Stortinget, gjennomført av Bondevik II og fulgt opp av sittende regjering. Gjennom jordbruksforhandlingene i 2010 ble driftstilskuddet i melkeproduksjonen harmonisert helt ut.

I den grad det i dag er avvik fra prinsippet om like tilskudd og rammebetingelser for like store bruk, er det samdriftene som fortsatt har bedre rammebetingelser enn enkeltbruk av samme størrelse. Dette gjelder for følgende ordninger:

- Arealtilskudd grovfôr er strukturdifferentiert, med høyere tilskudd for de første 250 daa. Samdriftsmedlemmene kan søke arealtilskudd i egne foretak, dvs. at de ikke må søke samlet for hele samdriften. De kan dermed få den høyeste arealtilskuddssatsen for mer enn 250 daa når en ser det samla arealet til medlemmene under ett. Enkeltbruk av samme størrelse som samdriften må søke samlet for hele bruket, og får høyeste sats kun for de første 250 dekanene.
- Tilskudd til husdyr har et tak for hvor mye tilskudd som kan utbetales per foretak. Samdriftsmedlemmene kan få tilskudd opp til maksimalbeløpet på kr 280 000 både for samdriften og for hvert samdriftsmedlem. Enkeltbruk av samme størrelse som samdriften må søke samlet for hele bruket, og får maksimalt kr 280 000 i tilskudd til husdyr.
- Samdriftsmedlemmene kan søke om avløsertilskudd både for samdriften og til egne foretak. Enkeltbruk av samme størrelse som samdriften kan kun søke om ett avløsertilskudd. Videre er det ikke krav til dokumentasjon på avløsning for avløsertilskuddet til samdriften, slik det for enkeltbruk.
- Samdriftene kan i år produsere opp til et tak på 773 000 liter, mens enkeltbruk kan produsere opp til et tak på 412 000 liter.

NILFs driftsgranskinger viser også at samdriftene kommer bedre ut økonomisk enn enkeltbruk av samme størrelse, jf. tabell 1 under, uavhengig av hvilken resultatindikator som benyttes.

Tabell 1 Tall for regnskapsåret 2011, 2007 og 2004

	2011 (81 regnskap)		2007 (63 regnskap)		2004 (34 regnskap)	
	Samdrift ¹⁾	Enkeltbruk	Samdrift ¹⁾	Enkeltbruk	Samdrift ¹⁾	Enkeltbruk
Antall kyr	43	43	37,5	38,5	30,1	33,8
Gjennomsnittlig ytelse	7 644	7 310	6 442		6 088	
Beregnet kvotestørrelse	328 692	314 330	241 575	248 017	183 249	208 774
Arbeidstimer ²⁾	4 972	4 474	4 764	4 450	5 030	4 681
Driftsoverskudd	771 800	612 300	694 200	500 100	505 400	354 400
Vederlag til arbeid og egenkapital i foretaket	758 200	606 400	665 100	526 000		
Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk	281 400	250 100	257 600	218 100	195 200	182 500
Lønnsevne per time	142	129	119	89	92	88

1) Resultatet til samdriften er slått sammen med deltagerens regnskap for å få sammenlignbarhet. Det er likevel alltid noen tilfeldigheter når en ser på utvalg av faktiske regnskap, som driftsopplegg, soneplassering m.v..

2) 1. årsverk i jordbruket er 1 845 timer

Som landbruks- og matminister er jeg opptatt av å styrke næringsgrunnlaget for jordbruket generelt. Jeg vil arbeide videre for å bedre inntektsmulighetene i hele melkesektoren, uavhengig av hvordan bøndene har valgt å organisere drifta si.

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum